

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

P. F. (1) był osobą bezdomną, zamieszkiwał w (...) w Ś., utrzymywał się z zasiłku socjalnego MOPS U. w wysokości 529 zł miesięcznie.

Dzień 16 czerwca 2016 roku oskarżony spędzał, w parku nad rzeką nieopodal Schroniska (...) w Ś.. Oskarżony był wówczas pod wpływem alkoholu. W pewnym momencie podeszło do niego dwóch mężczyzn, znanych mu z widzenia, o imionach (...). Mężczyźni ci zapytali P. F. (1) czy ma przy sobie ważny dowód osobisty. Gdy ten potwierdził, zaproponowali mu, aby wziął na siebie kredyt na telewizor i dwa laptopy. Mężczyźni poinformowali oskarżonego, iż oni zabiorą i sprzedadzą sprzęt, a P. F. (1) otrzyma za „przysługę” 50 zł, a nadto nie będzie musiał spłacać rat kredytu.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego P. F. (1) k. , 57 – 58v, 130, 145 - 146

P. F. (1) wraz z mężczyznami udał się do sklepu (...) przy ulicy (...) w Ś.. Sklep ten ma zawartą umowę z (...) Bank S.A. we W. i na jej podstawie jako przedstawiciel Banku przygotowuje umowy kredytowe na sprzęt rtv. Umowy drogą elektroniczną przesyłane są do S. C. Bank, a po dokonanej akceptacji kupującemu przydzielany jest kredyt w systemie ratalnym i wydawany jest sprzęt elektroniczny.

P. F. (1) wyraził chęć podpisania umowy kredytowej na telewizor wskazany mu przez obecnych z nim mężczyzn. Wartość przedmiotu wyniosła 4930 zł i na taką też kwotę pracownik sklepu (...) sporządził umowę nr (...). Całkowita wartość udzielanego kredytu wyniosła 6.205,85 zł, a składały się na nią: wartość sprzętu rtv tj. 4930 zł, opłata z tytułu dodatkowej usługi ubezpieczenia w kwocie 999,60 zł oraz prowizja za udzielenie kredytu w kwocie 276,25 zł.

P. F. (1) podpisując osobiście sporządzoną umowę przedłożył swój dowód osobisty nr A. (...) oraz złożył deklarację potwierdzającą, że osiąga dochody z tytułu emerytury w wysokości 2500 zł, podczas gdy utrzymywał się z zasiłku stałego wypłacanego w okresie od 01.10.2012r do 31.10.2014r przez (...) (...) w U. w wysokości 529 zł miesięcznie. Zakupiony sprzęt w postaci telewizora zabrali mężczyźni, którzy przybyli do sklepu wraz z P. F. (1). P. F. (1) za przysługę dostał od nich 20 zł zamiast obiecanych 50 zł.

Do dnia udziału w czynnościach procesowych pracownika Banku (...) S.A. tj. do dnia 20.11.2014r nie odnotowano wpływu jakiegokolwiek raty od P. F. (1) pomimo wysyłanych wezwań i upomnień.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego P. F. (1) k. 57 – 58v, 130, 145 - 146

- zeznania świadka T. T. k. 67-68

- umowa kredytowa (...) k. 8 – 10

- pismo MOPS w U. - k. 78

P. F. (1) na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 05 listopada 2008 roku, sygn. akt I Ns 126/08 został ubezwłasnowolniony częściowo z uwagi na ograniczone zaburzenia osobowości. Z uwagi na stan zdrowia psychicznego P. F. (1) Sąd Rejonowy w Jaworze ustanowił dla niego kuratora w osobie L. H. oraz umieścił P. F. postanowieniem z dnia 26 listopada 2013 w zakładzie opiekuńczo leczniczym.

Dowód:

- postanowienie III RNs 216/11 k - 62

- postanowienie VIII RNs 197/13 k - 63-64

- akta Sądu Okręgowego w Legnicy, sygn.. akt I Ns 126/08

W opinii sądowo - psychiatrycznej z dnia 15 grudnia 2014 roku biegli stwierdzili, iż oskarżony nie cierpi na chorobę psychiczną w rozumieniu psychozy. U oskarżonego biegli psychiatrzy stwierdzili ograniczone zaburzenia osobowości i zachowania z towarzyszącym globalnym deficytem funkcji poznawczych oraz uzależnienie od alkoholu. W chwili popełnienia zarzucanych mu czynów miał on w znacznym stopniu ograniczoną zdolność do rozpoznania ich znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem. W stosunku do zarzucanego mu czynu zachodzą warunki art. 31§ 2 kk. Oskarżony może brać udział w toczącym się postępowaniu i odpowiadać przed Sądem, a ewentualną karę pozbawienia wolności winien odbywać w zakładzie karnym z oddziałem terapeutycznym, w którym mógłby kontynuować leczenie psychiatryczne i odwykowe.

Dowód:

- opinia sądowo – psychiatryczna - k. 91- 95

W kolejnej opinii sądowo psychiatrycznej z dnia 31 maja 2016 roku biegli wskazali, iż w chwili popełnienia zarzucanego czynu P. F. (1) miał ograniczoną poczytalność w stopniu znacznym (art. 31§2 kk). Z uwagi na upośledzenie funkcji poznawczych wynikające z przewlekłego nadużywania alkoholu występowało u niego ograniczone uszkodzenie OUN: był podatny na sugestię, mało krytyczny w ocenie sytuacji. Miał trudność z obróbką intelektualną ciągu zdarzeń, konsekwencji jakie mu grożą, Jego uczuciowość emocjonalna była znacznie spłycona. Miał silną potrzebę picia alkoholu, potrzebował na to pieniędzy, zaoferowano mu 50 zł więc zrobił wszystko, aby pieniądze te uzyskać. W tym nie był w stanie uruchomić myślenia abstrakcyjnego i nie zdawał sobie sprawy z ewentualnych konsekwencji zdarzenia.

Dowód:

- opinia sądowo – psychiatryczna k. 227 – 228v

P. F. (1) ma obecnie 64 lata, jest rozwiedziony, posiada troje dzieci, jednakże nikt nie pozostaje na jego utrzymaniu, utrzymuje się z zasiłku w wysokości 529 zł miesięcznie, nie był dotychczas karany sądownie.

Dowód:

- dane osobowo poznawcze - k. 56-v

- dane o niekaralności oskarżonego - k. 240

Oskarżony zarówno w postępowaniu przygotowawczym jak i na rozprawie przed Sądem przyznał się do zarzucanego mu czynu .W trakcie przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym wskazał, iż do wzięcia kredytu namówiło go dwóch mężczyzn o imieniu (...), oferując mu za przysługę 50 zł. Dodał, iż nie miał zamiaru płacić rat kredytu, nawet nie widział sprzętu, który zakupił. Przyznał, iż w trakcie zawierania umowy kredytowej oświadczył, iż otrzymuje emeryturę w wysokości 2500 zł. Nadto wskazał, iż z obiecanej przez mężczyzn kwoty 50 zł otrzymał jedynie 20 zł.

Na rozprawie sądowej słuchany po raz pierwszy P. F. (1) ponownie przyznał się do zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że „zglupiał na stare lata” a „oni wyłudźli od niego dowód mieli dać 50 zł a dali 20 zł”. Oskarżony zaznaczył, że nie miał zamiaru płacić rat zaciągniętego kredytu ani brać dla siebie zakupionego sprzętu RTV, jednakże wskazał, iż myślał „że to oni będą płacić te raty”.

Słuchany na rozprawie po raz kolejny odmówił składania wyjaśnień i podtrzymał dotychczasowe wyjaśnienia. Na pytanie Sądu wskazał, iż nie wiedział na czym polega zaciągnięcie umowy kredytowej i czuje się oszukany przez

mężczyzn, którzy namówili go do zaciągnięcia zobowiązania i wskazał, że to oni nakłonili go do oświadczenia, że posiada dochód w wysokości 2500 zł, bo inaczej nie otrzymałby kredytu.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego P. F. (1) k. , 57 – 58v, 130, 145 - 146

Sąd zważył, co następuje:

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazał, że oskarżony P. F. (1) dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Rekonstrukcja ustalonych faktów opierała się przede wszystkim na wyjaśnieniach oskarżonego P. F. (1) oraz przedstawiciela Banku (...), a także na dokumentach bankowych oraz opinii biegłych z dnia 15 grudnia 2014 roku oraz 31 maja 2016 roku.

Oceniając wyjaśnienia oskarżonego, Sąd stwierdził, że nie sposób kwestionować ich wiarygodności, chociaż na poszczególnych etapach postępowania zawierały nieznaczne wewnętrzne sprzeczności, co nie dziwi w kontekście znajdowania się przez oskarżonego w stanie ograniczonej poczytalności w czasie zdarzeń objętych aktem oskarżenia. Zaznaczyć należy przy tym, że P. F. (1) na całym etapie postępowania przyznawał się zarzucanych mu czynów.

Sąd za wiarygodne również uznał zeznania świadka przedstawiciela Banku (...), które w połączeniu ze znajdującymi się w aktach dokumentami w postaci umowy kredytowej, której Sąd nie kwestionuje, stanowią uzupełnienie zeznań oskarżonego i w istotny sposób przyczyniły się do odtworzenia ustalonego stanu faktycznego.

Zeznania pozostałych świadków przesłuchanych w toku postępowania przygotowawczego nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. I tak, zeznania świadka M. D. nie wnoszą niczego istotnego do sprawy świadek - zasłoniła się niepamięcią, zaś świadkowie A. W. i A. K. zeznają na okoliczności nieistotne dla niniejszego postępowania.

Powołane w toku postępowania opinie sądowo-psychiatryczne dotyczące oskarżonego z dnia 15 grudnia 2014 roku oraz z dnia 31 maja 2016 roku stanowią pełnowartościowy materiał dowody. Opinie te są pełne, jasne i logiczne, a wnioski rzeczowo uzasadnione. Opinie nie zawiera wewnętrznych sprzeczności i korelują ze sobą. Sąd podzielił wypływające z nich wnioski. Biegli stwierdzili, iż oskarżony w chwili popełniania zarzucanych mu czynów miał w znacznym stopniu ograniczoną poczytalność, wskazali na występowanie u niego ograniczonych zaburzeń osobowości i zachowania z towarzyszącym globalnym deficytem funkcji poznawczych, upośledzenie do odtwarzania faktów z przeszłości oraz podatność na sugestie i innych osób.

W tym miejscu wskazać należy, iż Sąd nie uznał za wiarygodną opinię uzupełniającą sporządzoną przez biegłych T. C. i J. K. podczas rozprawy w dniu 03 marca 2016 roku z której wynika, iż oskarżony był w stanie zrozumieć sytuację w której się znalazł i miał rozeznanie na czym polega czyn, które się dopuścił. Na taką ocenę opinii wpłynął fakt, iż w ocenie Sądu została ona wydana z pominięciem wcześniejszych opinii psychologicznych zarówno wydanych w niniejszym postępowaniu jak i w sprawie Sądu Okręgowego w Legnicy sygn. akt I Ns 126/08, z której wynika, że u oskarżonego stwierdzono ograniczenie mózgu, zaburzenia paranoidalne, upośledzenie pamięci w stopniu miernym, a w przeszłości stwierdzono u niego urojenia o charakterze prześladowczym i ksobnym. W ocenie Sądu biegli nie wzięli pod uwagę możliwości, iż aktualny stan zdrowia P. F. (1) prezentowany podczas rozprawy w dniu 03 marca 2016 – zakres rozeznania oskarżonego co do popełnienia czynu, znacząco większy niż w opinii głównej jest efektem długotrwałego leczenia, do którego P. F. (1) przystąpił już po popełnieniu zarzucanych mu czynów oraz ewentualnych zasłyszanych ocen jego zachowania, a w chwili popełnienia czynu jego świadomość była znacznie ograniczona.

Wobec powyższego uznać należy, że wina oskarżonego nie budzi wątpliwości i została udowodniona, a czyny których się dopuścił wyczerpuje znamiona występku z 286§1 kk i art. 297§1kk w warunkach ograniczonej poczytalności z art. 31§2 kk

Zgodnie z treścią art. 286 § 1 kk odpowiedzialności karnej z tego przepisu podlega ten, kto ” w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsięwziętego działania”. Zgodnie zaś z art. 297 § 1kk odpowiedzialności karnej podlega ten „kto w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia”.

Z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że oskarżony swoim zachowaniem wprowadził w błąd pokrzywdzonego (...) Bank S.A co do faktu pobierania emerytury w wysokości 2500 zł., o czym zapewnił w trakcie zawierania umowy kredytowej, co stanowiło podstawę podjęcia pozytywnej dla niego decyzji kredytowej. Oskarżony działał przy tym w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie w kwocie 50 zł oraz dla osób trzech w wysokości wartości sprzętu RTV zakupionego za udzielony mu kredyt.

Jednakże wskazać należy, iż znaczny stopień ograniczenia poczytalności jest okolicznością rzutującą istotnie na ustalenie stopnia zawinienia. Stwierdzenie ograniczenia poczytalności w stopniu, o którym mowa w art. 31§2 kk daje możliwość sądowi zastosowania wobec sprawcy nadzwyczajnego złagodzenia kary w myśl art. 60§1 kk.

Decydując o wymiarze kary oskarżonego Sąd uwzględnił wszelkie okoliczności wpływające na jej wymiar. Ponadto Sąd miał na względzie fakt, że oskarżony wyraził żal i krytyczny stosunek do swojego czynu oraz, iż nie był wcześniej karany sądownie. Okoliczności te zostały potraktowane przez Sąd jako pozytywnie charakteryzujące jego osobę i przemawiające tym samym za łagodniejszym wymiarem kary. Powyższe okoliczności w konfrontacji ze stopniem niepoczytalności oskarżonego, w ocenie Sądu uzasadniają zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary pozbawienia wolności.

Zgodnie z treścią art. 60§1 i 6 pkt 4 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01 lipca 2015 roku w przypadku gdy czyn stanowi występki, przy czym dolną granicą ustawowego zagrożenia jest kara pozbawienia wolności niższa od roku, sąd wymierza grzywnę albo karę ograniczenia wolności

Przystępując do dalszych rozważań zaznaczyć należy, że w niniejszej sprawie mają zastosowanie przepisy art. 60§1 i 6 pkt 4 oraz 69§1 kk w z. z art. 70§1 pkt 2 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., a to z uwagi na dyspozycję przepisu art. 4§1 kk Zgodnie z regułą prawa międzyczasowego wyrażoną w powołanym przepisie, jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

Zgodnie z dyspozycją art. 69§1 kk w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności nie przekraczającej 2 lat, kary ograniczenia wolności lub grzywny orzeczonej jako kara samoistna, jeżeli jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Na skutek zmiany tego przepisu wprowadzonej w art. 1 pkt 33 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396) otrzymał on następujące brzmienie: Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Porównanie brzmienia obu przepisów prowadzi do wniosku, iż przepis w brzmieniu dotychczas obowiązującym był względniejszy dla sprawcy, umożliwia bowiem na kanwie niniejszej sprawy i w świetle orzeczonej kary zastosować instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary ograniczenia wolności, której to możliwości Sąd byłby pozbawiony stosując przepis w brzmieniu po wskazanej nowelizacji.

I tak Sąd wymierzył P. F. (1) karę 3 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby dwóch lat. W ocenie Sądu kara w takim wymiarze będzie wystarczająca dla osiągnięcia celów wychowawczych w stosunku do oskarżonego i wdroży go do przestrzegania prawa w przyszłości.

Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. S. C. kwotę 1239,84 zł tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego udzielonej mu z urzędu. Wskazana kwota nie wykracza poza stawki minimalne za obronę z urzędu wyliczone w oparciu o treść art. §14 ust. 1 i § 16 i § 19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 624 § 1 kpk z uwzględnieniem sytuacji majątkowej i osobistej oskarżonego.